

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2346 ถนนพหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

ประกาศธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ที่ ๒๐๑ /2569
เรื่อง นโยบายธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์
(Artificial Intelligence Governance : AI Governance)

ธ.ก.ส. จัดทำนโยบายธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence Governance : AI Governance) สอดคล้องตามแนวทางการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีธรรมาภิบาลและแนวทางการประยุกต์ใช้ Generative AI อย่างมีธรรมาภิบาลของ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และสอดคล้องกับแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงของการทำงานปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence หรือ AI) ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. มากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อและเผชิญกับความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านจริยธรรม ด้านความเป็นธรรม ด้านความเป็นส่วนตัว และด้านความปลอดภัย ธ.ก.ส. จึงได้กำหนดนโยบายธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ ดังนี้

1. โครงสร้างการกำกับดูแลการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI)

1.1 คณะกรรมการกำกับดูแลข้อมูล ทำหน้าที่กำหนดเป้าหมาย ขอบเขต ทิศทาง กลยุทธ์ การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

1.2 คณะอนุกรรมการกำกับดูแลข้อมูล ทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) การติดตามการใช้ AI ในองค์กร การประเมินผลจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภัยคุกคามและโอกาสจากการประยุกต์ใช้ AI สนับสนุนเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีในการประยุกต์ใช้ AI ที่เพียงพอและสอดคล้องกับกลยุทธ์ของธนาคาร รวมถึงให้คำปรึกษาด้านเทคนิค และความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล ให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการจัดทำนโยบายธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ ประยุกต์ใช้ AI ให้สอดคล้องภายใต้กรอบของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ การบริหารจัดการคุณภาพข้อมูล การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล เพื่อนำเสนอคณะกรรมการกำกับดูแลข้อมูล

2. กลยุทธ์ในการประยุกต์ใช้ AI (AI Strategy)

2.1 มองหาโอกาสในการนำ AI มาประยุกต์ใช้ เพื่อสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายของ ธ.ก.ส.

2.2 กำหนดเป้าหมายในการประยุกต์ใช้ AI ตามลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาจากประโยชน์ที่จะได้รับ ความพร้อมของ ธ.ก.ส. หลักการจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.3 กำหนดแผนปฏิบัติงานในการประยุกต์ใช้ AI (AI Roadmap)

2.4 บริหารจัดการความเสี่ยงจากการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์ โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประยุกต์ใช้ AI และมาตรการในการควบคุมความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในขอบเขตที่ยอมรับได้

2.5 บริหารจัดการข้อมูลเพื่อสนับสนุนการประยุกต์ใช้ AI

3. หลักการธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance) ต้องเป็นไปตามหลักการใช้งาน AI อย่างรับผิดชอบ (responsible AI) ได้แก่ หลักการ FEAT คือ ความเป็นธรรม (Fairness) มีจริยธรรม (Ethics) มีความรับผิดชอบ (Accountability) และมีความโปร่งใส (Transparency) โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

3.1 การใช้งาน AI ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของ ธ.ก.ส. และสอดคล้องตามภารกิจของ ธ.ก.ส. เท่านั้น

3.2 ผู้บริหารและพนักงาน ต้องไม่ใช้ AI ในการสร้างเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย กฎระเบียบ หรือ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมถึงไม่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือเนื้อหาที่เป็นการล่วงละเมิด หรือไม่เหมาะสม รวมถึงห้ามมิให้สร้างและแจกจ่ายเนื้อหาที่มีเจตนาบิดเบือน แสดงข้อมูลไม่ถูกต้อง หรือทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด

3.3 ผู้บริหารและพนักงาน ต้องไม่ใช้ AI ในการดำเนินการใด ๆ ให้กิจกรรมหรือบริการของ ธ.ก.ส. หยุดชะงัก ระวัง ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้

4. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ให้เป็นไปตามนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ ธ.ก.ส. โดยต้องมีการเก็บรวบรวม ใช้งาน หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเท่าที่จำเป็น ภายใต้วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และคำนึงถึงสิทธิของเจ้าของข้อมูล โดยมีข้อกำหนดในการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI) โดยในกรณีที่ต้องใช้แอปพลิเคชันหรือบริการปัญญาประดิษฐ์ (AI) ร่วมกับข้อมูลภายในองค์กร ข้อมูลที่มีชั้นความลับและข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ใช้งานจะต้องใช้แอปพลิเคชันหรือบริการที่ได้รับการอนุมัติหรือจัดทาโดย ธ.ก.ส. เท่านั้น

5. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ

ให้เป็นไปตามนโยบายและวิธีปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของ ธ.ก.ส. และสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของข้อมูลตามชั้นของข้อมูล โดยมีข้อกำหนดในการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI) ดังนี้

5.1 ไม่นำข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบ (เช่น รหัสผ่าน ข้อมูล API Key รายละเอียดการตั้งค่าของระบบ เป็นต้น) ไปใช้งานร่วมกับแอปพลิเคชันหรือบริการปัญญาประดิษฐ์ (AI)

5.2 ไม่นำซอร์สโค้ดที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้งาน โดยไม่พิจารณาถึงความถูกต้อง และการตรวจสอบข้อโหว่ กรณีใช้ Generative AI ต้องมีแนวทางลดความเสี่ยงที่ระบบจะสร้างข้อมูลเท็จ (Hallucination) โดยให้สามารถอธิบายที่มาของผลลัพธ์ (Explainability) ได้

5.3 หากพบเหตุการณ์ละเมิดความมั่นคงปลอดภัยที่เกิดจากการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI) ผู้ใช้งานต้องแจ้งให้ผู้บริหารตามสายบังคับบัญชารับทราบ และปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure) เกี่ยวกับการบริหารจัดการเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยโดยทันที

6. การลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติ (Bias) และการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ต่อบุคคล หรือกลุ่มบุคคล โดยมีข้อกำหนดในการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI) ดังนี้

6.1 ต้องตรวจสอบเนื้อหาที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ (AI) ก่อนนำไปใช้งานหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติหรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

6.2 ในกรณีที่ใช้แอปพลิเคชันหรือบริการปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับการดำเนินงานที่อาจกระทบต่อสิทธิของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยตรง ผู้ใช้งานจะต้องใช้ความระมัดระวังเท่าที่จะต้องใช้และสมควร จะต้องใช้สำหรับการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ กรณีที่มีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงที่จะกระทบต่อบุคคล

6.3 การนำ AI มาใช้กับงานที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์หรืองานที่โต้ตอบกับลูกค้า ต้องพิจารณาให้มีมนุษย์เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Human in the Loop) หรือกำกับดูแล (Human Over the Loop) เพื่อลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น

7. ผู้บริหารและพนักงานที่ใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต้องมีความระมัดระวังไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า หรือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ

8. กำหนดให้มีการติดตามและบริหารจัดการประเด็นปัญหาด้าน AI ด้วยกระบวนการที่เหมาะสม และเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9. ให้มีการสื่อสารเสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านการใช้ AI ให้กับพนักงานทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

10. ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance) ให้คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการที่ได้รับมอบหมายทราบภายในปีบัญชี

ธ.ก.ส. จัดให้มีการทบทวนนโยบายธรรมาภิบาลปัญญาประดิษฐ์อย่างน้อยปีละครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้มั่นใจว่านโยบายมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการดำเนินงานขององค์กร

จึงประกาศมาเพื่อทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่

5 กุมภาพันธ์ 2564

(นายฉัตรชัย ศิริไล)

ผู้จัดการ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร